

Департамент освіти і науки
Вінницької обласної державної адміністрації
Департамент освіти і науки Вінницької міської ради
Національна академія педагогічних наук України;
Комунальний заклад вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»
Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»
Національної академії педагогічних наук України
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Інститут психології Німецького університету спорту Кельну, м. Кельн, Німеччина
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Аріельський Університет, м. Аріель, Ізраїль
Криворізький державний педагогічний університет
Державний університет фізичного виховання і спорту, м. Кишинів, Молдова
Ленкоранський державний університет, м. Ленкорань, Азербайджан
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Комунальний вищий навчальний заклад Миколаївський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
Київський національний університет технологій та дизайну
Київський університет імені Бориса Грінченка
Бердянський державний педагогічний університет
Вище професійне училище № 42 м. Погребище
Стебницька загальноосвітня школа I-III ступенів № 18
Дрогобицької міської ради Львівської області
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Європейська асоціація науки і освіти, м. Берлін, Федеративна республіка Німеччина

ПАЙДЕЯ В ДЗЕРКАЛІ ЄВРОПОЦЕНТРИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРИСВЯЧЕНОЇ 97-Й РІЧНИЦІ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
МІШЕЛЯ ФУКО**

16–17 березня 2023 року

**PAIDEIA IN THE MIRROR OF EUROCENTRIC TRANSFORMATIONS
OF THE UKRAINIAN CULTURAL AND EDUCATIONAL SPACE
materials of the International scientific and practical conference
dedicated to the 97th anniversary of
Michel Foucault's birth**

March 16–17, 2023

Вінниця – Київ 2023

УДК 37+1+796+612+31+572+004+005

П 12

Пайдея в дзеркалі європоцентричних трансформацій українського культурно-освітнього простору: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. присвяч. 97-й річниці з дня народження Мішеля Фуко (16–17 берез. 2023р.) / Комунал. закл. вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», Комунал. закл. вищої освіти «Вінницька академія неперервної освіти», Держ. закл. вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Нац. акад. пед. наук України; за заг. ред.: В. М. Федорця, Ю. Г. Паламарчук, О. В. Клочко, Т. Р. Браніцької. Вінниця : Видавництво: ТОВ "Друк плюс" 2023. 252 с.

Paideia in the mirror of Eurocentric transformations of the Ukrainian cultural and educational space: materials of the Internation. science and practice conf. dedicate 97th anniversary of the birth of Michel Foucault (March 16–17, 2023) / Communal Higher Education Institution "Vinnytsia Humanities Pedagogical College", Public Higher Educational Establishment "Vinnytsia Academy of Continuing Education", State higher educational institution "University of educational management" National Acad. ped. Sciences of Ukraine; in general ed.: V. M. Fedorets, Yu. G. Palamarchuk, O. V. Klochko, T. R. Branitska. Vinnytsia: Publishing House, LLC "Druk Plus", 2023. 252 p.

У збірнику висвітлюється широкий спектр педагогічних, освітніх і філософських питань щодо рецепції і ціннісного переосмислення ідей давньогрецької культурно-освітньої системи пайдеї Людиномірні ідеї пайдеї та її людинотворчий потенціал репрезентуються як концептуальні основи європоцентричних трансформацій української освіти й етично-ціннісні передумови її гуманізації і антропологізації. Розглянуто концептуальний спадок Мішеля Фуко як одного з класиків дослідження давньогрецької пайдеї.

Методологічний, етичний і ціннісний потенціали пайдеї розкривається в тезах доповідей за такими науково-дисциплінарними напрямками: педагогіка, філософія освіти, соціальна філософія, фізична культура і спорт, педагогічна психофізіологія, педагогіка здоров'я та формування безпечного і здорового освітнього середовища, цифрова педагогіка та цифрові технології і STEM-освіта, педагогічна антропологія, соціологія освіти, психологія, освітній менеджмент, спеціальна освіта та інклюзія. Важливим тематичним напрямом збірника матеріалів конференції є формування дискурсу Перемоги України та розвитку національної ідентичності, культури і патріотизму.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, методистам, вчителям, освітнім менеджерам, психологам, студентам, тренерам.

Рекомендовано до друку Вченою радою Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» Протокол № 11 від 15 червня 2023 р.

ISBN 978-617-95332-4-2

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Світлина Мішеля Фуко.....	6
РОЗДІЛ I. Людинотворчий потенціал пайдеї в педагогічній теорії і практиці.....	7
1. Semerikov Serhiy O. (Семіряков С.О.) – Paideia in ukraine:a Critical examination of Eurocentric influences.....	7
2. Branitska T. R., Logutina N. V. (Браніцька Т.Р., Логутіна Н.В.) – The impact of distance learning on the educational process in higher schools of Ukraine.....	15
3. Гаращук О. В., Куценко В. І. – Якісна освіта як інвестування у формування інтелектуального потенціалу та людського капіталу: шляхи зростання	17
4. Гельбак А. М. – Формування професійно важливих якостей майбутніх поліцейських в традиціях пайдеї.....	19
5. Глебова Н. – Середовищні впливи на професійне самовизначення старшокласників.....	22
6. Гончаренко А. М. – Середовище великого міста як гармонізуючий ресурс виховання громадянина.....	24
7. Гріньова М. В., Гріньов Р. С. – Актуалізація методологічного потенціалу пайдеї в процесі викладання природничих дисциплін.....	26
8. Каплінський В. В., Дамзін О. В., Тетерук Р. О. – Особливості загальнопедагогічної підготовки здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, спрямованої на особистісно-професійне становлення майбутнього педагога.....	29
9. Мхитарян О. Д. – Формування духовного світу учня-читача як відображення дитиноцентричних ідей педагогіки-пайдеї.....	31
10. Нагасв В., Новікова В., Чалий І. Нагасва Г. – Формування стратегії самоуправління самостійною роботою студентів в умовах дистанційного навчання.....	34
11. Нежданова Л. І. – Формування громадянської школярів компетентності засобами предметів мовно-літературної освітньої галузі (на прикладі повісті Івана Франка «Захар Беркут»).....	40
12. Сагіна Н. О. – Актуальні аспекти інтеграції українських дітей-біженців в швейцарські школи.....	49
13. Сіданіч І. Л. – Методологічне осмислення шляхів використання феномену софрасюне в процесі професійної підготовки викладачів предметів духовно-морального спрямування.....	52
14. Тарасенко Г. С. – Формування в сучасної людини екологічного світогляду на засадах античного принципу калокагатії в контексті ідей пайдеї	54
15. Плохута І. С. – Етапи, мета, види навчальних занять для розвитку діагностувальної компетентності у майбутніх докторів філософії.....	57
16. Фарамарзов Азер Суратулла Оглі – Використання людиномірних ідей пайдеї для розвитку позитивної мотивації до вивчення англійської мови.....	60

РОЗДІЛ II. Філософія освіти та розвиток національної ідентичності і патріотизму в контексті розкриття етично-ціннісного потенціалу пайдеї та ідей Мішеля Фуко.....	63
1. Самчук З. Ф. – Науково-освітня політика у дзеркалах викликів сучасності та задзеркаллях відсутності адекватних відповідей.....	63
2. Бень В. О. – Етичний потенціал пайдеї в розвитку дискурсу Перемоги України.....	72
4. Жиденко А. О., Паперник В. В. – Вплив систем освіти, як державних структур на виховання громадян.....	79
5. Мищенко В. С. – Деградація політичного лідерства як детермінанта кризи світо порядку.....	83
6. Рожнова Т. Є. – Значення пайдеї в організації освітнього процесу закладу вищої освіти в умовах європейського простору.....	90
7. Рубан В. О. – Роль і значення давньогрецької системи виховання та навчання дітей «пайдеї» для військового сьогодення України.....	92
8. Свиначук В. М. – Формування патріотичних почуттів студентської молоді під час вивчення навчальної дисципліни «захист України» в контексті національних цінностей та людиноцентричних ідей пайдеї.....	95
9. Талько Т., Сорочук Л. – Громадянська релігія як підґрунтя розвитку освіти-пайдеї в Україні.....	99
10. Товстоган В. С. – Вплив ідей Мішеля Фуко на сучасну освіту.	102
РОЗДІЛ III. Пайдея та фізична культура, спорт і реабілітологія як людинотворчі та гуманізуючі практики.....	105
1. Аксьонова О. П., Ганчева В. В. – Розумна фізкультура: інноваційна технологія з фізичного виховання дітей дошкільного віку...	105
2. Aftimichuk O. (Афтемчук О.), Polyakova V. (Полякова В.) – Rolul fitness-ului ca parte componentă a unui stil de viață sănătos al populației din republica moldova.....	109
3. Білогур В. Є. – Розвиток спортивної культури як чинника духовного та фізичного вдосконалення людини в умовах глобалізації....	115
4. Кара С. І., Хатунцева С. М. – Психологічні та педагогічні аспекти формування мотивації студентів до занять з фізичного виховання.....	117
5. Паламарчук Ю. Г., Здрілюк А. В. – Статеві особливості фізичної роботоздатності та аеробних можливостей студентів педагогічного коледжу, які ведуть різний спосіб життя.....	120
6. Паламарчук Ю. Г., Майданик О. В., Козачковська І. В. – Вплив ендогенно-гіпоксичного дихання на функції респіраторної системи дзюдоїстів 10-11 років.....	126
7. Присяжнюк Д. С., Мартинюк Ю. Г., Сізова В. Ю. – Аналіз техніки бігу на витривалість.....	129
8. Царик А. П. – Мотивації до занять фізичною культурою і спортом як спосіб самовдосконалення підлітків.....	133
9. Черпак Ю. В., Пазюк С. А. – Навчання фізичної культури учнів 5-6 класів за програмою нової української школи.....	137
10. Shvets Natalia (Швец Наталія) – Cu referire la modelul conceptual al educației continue a antrenorilor fitness.....	143

11. Юнаш В. – Обґрунтування розвитку рухової активності учнів та співвідносне формування здоров'язбережувального середовища сучасної школи.....	145
РОЗДІЛ IV. Нейропедагогіка, педагогічна нейропсихологія та педагогічна психофізіологія в дзеркалі антропологічно-ціннісного виміру пайдеї.....	148
1. Колесник М. О. – Системна енергоінформаційна педагогіка – продовження ідей Платона про пайдею в освіті майбутнього.....	148
2. Кочерга О. В., Пазюк С. А. – Чутливість і гармонія дій людини: психофізіологічний аспект.....	150
3. Федорець В. М. – Квантово-онтологічна концепція навчання: методологічно-концептуальні аспекти.....	155
РОЗДІЛ V. Педагогіка здоров'я та формування безпечного і здорового освітнього середовища в світлі людиномірних ідей пайдеї	162
2. Гнатюк В. В., Кушнірук С. Г. – Роль екоплогінгу у формуванні здоров'язбережувальної компетентності.....	162
3. Лутаєва Т. В., Фесенко В. Ю. – Роль веб-квестів у формуванні здоров'язбережувальної компетентності здобувачів освіти.....	164
4. Олійник Л. М. – Методологічно-ціннісні рефлексії використання практик хатха-йоги в дітей дошкільного віку.....	167
5. Цибульська С. М. – Становлення безпечного та здорового освітнього середовища закладу освіти на основі антропологічно-ціннісної рефлексії людиномірних ідей пайдеї.....	171
7. Юнаш В., Леляк Л. – Аналіз рівня рухової активності учнів 3-4 класів.....	175
РОЗДІЛ VI. Цифрові технології та STEM-освіта в контексті актуалізації гуманістичного потенціалу пайдеї.....	178
1. Галич Т. В., Киенко-Романюк Л. А. – Дитина в інформаційному просторі.....	178
2. Ключко О. В., Шаригін О. А. – Колаборативне навчання у процесі підготовки до змагань з командного спортивного програмування.....	180
3. Махinya Т. А. – Шляхи розвитку інформаційно-цифрової компетентності майбутніх керівників закладів освіти в умовах магістратури.....	184
4. Мудрак Д. О. – Методичні основи навчання учнів створенню мультимедійних презентацій на уроках інформатики в закладах загальної середньої освіти.....	186
5. Приймук Д. О. – Використання дидактичних ігор у контексті педагогіки пайдеї для підвищення ефективності навчання інформатик.....	190
6. Салтановська Н. І. – STEM - компетентності педагога як складова його професійної підготовки.....	192
7. Самойленко В. Л. – Підвищення мотивації та результативності навчання на уроках фізичної культури сучасними мультимедійними технологіями.....	196
8. Спажев О. М. – Використання штучного інтелекту в освіті.....	198

**СТАНОВЛЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ТА
ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ НА
ОСНОВІ АНТРОПОЛОГІЧНО-ЦІННІСНОЇ РЕФЛЕСІЇ
ЛЮДИНОМІРНИХ ІДЕЙ ПАЙДЕЇ**

Цибульська Світлана Михайлівна – старший викладач, Київський університет імені Бориса Грінченка

Анотація. У статті здійснено філософське осмислення античних традицій пайдеї, досліджено їх вплив на становлення сучасних ідей формування громадської свідомості та відповідальності, ціннісного ставлення до власного здоров'я. Розкрито зміст і значення безпечного освітнього середовища у формуванні здоров'язбережувальної компетентності особистості.

Ключові слова: пайдея, освіта, виховання, антична культура, гармонійний розвиток, здоров'язбережувальна компетентність, освітній простір, безпечний простір, організація безпечного простору.

Abstract. In the article, a philosophical understanding of the ancient traditions of paideia was carried out, their influence on the formation of modern ideas of the formation of public consciousness and responsibility, and a valuable attitude to one's health was investigated. The content and significance of a safe educational environment in the formation of health-preserving competence of an individual is revealed.

Keywords: paideia, education, upbringing, ancient culture, harmonious development, health care competence, educational space, safe space, organization of safe space.

Актуальність проблеми. Опорою для впевненого поступу вітчизняної освіти шляхом розвитку і прогресу слугує великий досвід, напрацьований кращими представниками попередніх поколінь педагогів, мислителів, філософів. Аналізуючи вчення різних епох, у вимірах сивої давнини і педагогічних теоріях сьогодення незмінними фігурантами постають Учитель і Учень, взаємодія, взаємовплив і взаємозбагачення яких позначалися на інтелектуальному, творчому потенціалі, сприяли розвитку науки, творенню культури, формували світ у його сучасному прояві.

Україна зараз проходить складний шлях, виборюючи своє право на вільне життя, свободу думки і слова, на демократичне майбутнє. Знаходячись на межі двох світів, двох культур: західної, прагматичної, спрямованої на задоволення матеріальних потреб, та східної, схильної до розвитку духовності та споглядання, - квінтесенцією нового розвитку нашої країни має стати створення особливої моделі суспільства з загальнолюдською системою цінностей, яка враховує індивідуальне та суспільне, ціннісне та корисне.

«Розуміння сутності цього принципу вкрай важливе при розробці сучасних стратегій освіти, встановлення пріоритетів виховної діяльності при необхідності вдалого поєднання цивілізації прагматизму та духовності культури» [7, с. 80].

Сучасна освіта (англ. – “education”; грецьк. – “paideia”) повинна прагнути до всебічного розвитку особистості, пов'язаного зі здобуттям знань, умінь, навичок, формуванням системи цінностей, які сукупно сприятимуть успішній самореалізації, набуттю позитивного досвіду, опануванню навичок творчої діяльності задля духовно-практичного освоєння світу. Це свідомий суспільний

вибір, творча співпраця учасників освітнього процесу, спрямована на реалізацію сталого розвитку країни, її процвітання та гідного життя. У всі часи освіта вирішувала важливе питання – формування самодостатньої людини, з розвинутим інтелектуальним і творчим началом, цілісною світоглядною позицією та моральними принципами. Особливу увагу мудреців, філософів, науковців привертала основоположні ідеї освітньої системи Стародавньої Греції – пайдеї (дав.-грецьк. «παιδεία»). Її традиції аналізували мислителі Стародавнього Світу (Платон, Арістотель), досліджували основоположники німецької класичної філософії (І. Кант, Г. Гегель), філософи-герменевтики та екзистенціалісти (Г.-Г. Гадамер, М. Хайдеггер, К. Ясперс), видатні вчені сучасності (В. Йегер, М. Фуко). Універсальні погляди на освіту та виховання особистості, які представлені у цьому вченні, «осмислювали природу людини (дав.-грецьк. «φύσις τοῦ ἀνθρώπου»), її турботу про себе (epimelēsthaisautou) (Платон, М. Фуко), пізнання себе (gnōthi sautou), арете (дав.-грецьк. «ἀρετή» – «чесноти»), агате (дав.-грецьк. «ἀγαθόν» – «благо, доброта»), гармонії (дав.-грецьк. «κрасίς»), калокагатії (дав.-грецьк. «καλοκαγαθία»), міжкультурної комунікації, толерантності» [5, с. 249]. Власне проблема становлення людини як особистості і визначає основний зміст античної культури – пайдеї, маючи за мету цілісний, гармонійний розвиток вільної, освіченої людини [6, с.1].

Мета. Вивчення та імплементація ідей пайдеї у сучасну систему освіти України.

Результати. Пайдея – це не тільки навчання і виховання дітей. У більш широкому значенні цей термін слід розуміти як освіту загалом, освіченість чи культуру. Мистецтво опанування системою знань, набуття умінь та навичок отримало назву “техне”. Жителі Еллади не прагнули у навчанні дати дітям професійне спрямування до певної сфери, навпаки -готували до громадського життя, виховуючи універсальну особистість, яка зможе керувати містом (політик), а в разі небезпеки здатна захистити його (воїн). Унікальна система, центральною ланкою якої є людина, особистість з чіткою системою цінностей, сформованою громадською свідомістю, визначає гуманістичне спрямування пайдеї.

Усвідомлення себе громадянином з відповідальним ставленням до власного здоров'я, здатним до цивілізованої взаємодії з природою, прагнення до самовдосконалення, всебічний гармонійний розвиток особистості визначають основні пріоритети виховання не тільки жителів Еллади, але й наших сучасників.

Особливо у час воєнної агресії для освіти України питання громадянського виховання підрастаючого покоління, екологічна грамотність, турбота про збереження та зміцнення здоров'я набувають особливої значущості. Формування активної відповідальної патріотичної учнівської молоді стає пріоритетом і пронизує усі навчальні програми, інтегруючись у зміст різних навчальних дисциплін.

Принципи пайдеї, які у різний час досліджувалися філософами, педагогами, науковцями, охарактеризував О. Д. Яценко [7, с.83-84]:

- експлікація духу, духотворчості, що робить можливим буття людини в символно-семіотичному просторі культури;
- людину орієнтована етико-мотиваційна сфера (Е. Гарена);
- формування особистості, самосвідомості та громадської свідомості (М. Гайдеггера, В. Йегера, М. Фуко та А. Марру);
- гармонізації особистості, сфера інтеріоризованої свободи, що регламентована усвідомленням відповідальності (І. Кант та Г. Гегель)
- здатність виявляти сутність речей (Е. Гуссерль);

– спосіб орієнтації та стратегії життєдіяльності людини як активної біологічної істоти в динаміці соціокультурних процесів (І. Ф. Герbart і Ф. В. Дістервег).

У нашому дослідженні ми візьмемо до уваги такі принципи пайдеї, як «формування людського в людині», гармонізацію особистості, формування громадської свідомості та відповідальності. Головними ідеалами ми визначаємо високу місію служіння і турботи як основних факторів організації діяльності людини. Ми вважаємо, що пайдея як антропологічно-ціннісно орієнтована система є унікальним освітнім та культурно-духовним феноменом античності. І в той же час серед великої кількості педагогічних систем та культурних традицій саме еллінська система найбільш близька нашому розумінню щодо ставлення людини до себе, турботи про себе (грец. epimeleia heautou). «Готовність самостійно вирішувати завдання, пов'язані з підтримкою, зміцненням та збереженням здоров'я, як свого, так і оточуючих» визначає сутність здоров'язбережувальної компетентності [2, с. 22]. За визначенням Андрюшенка Т. К., здоров'язбережувальна компетентність – це «суб'єктивна категорія, що передбачає свідоме прагнення особистості до здорового способу життя, наявність сукупності знань про здоров'я та чинники його збереження, сформованість здоров'язбережувальних життєвих навичок і здатність до їх адекватного використання у відповідних життєвих ситуаціях» [1, с. 102].

Культ здорового тіла, турбота про фізичний розвиток у гармонійному поєднанні з піднесенням духу, моральністю становили основу виховання у Стародавній Греції. Сила, витривалість, сміливість, фізична загартованість у поєднанні з благородством та вихованістю у мирний час, мужність та доблесть у битві під час воєнних випробувань становили суть поняття «арате». Фізична досконалість, сила, краса тіла і духу були вищими еталонами для жителів Еллади та важили більше, ніж знатне походження і багатство. Важливими цінностями виховної системи пайдеї була віра людини у власні сили, можливості, цінність власного життя. А виховним ідеалом була гармонійна особистість з розвинутим тілом, інтелектом, духом, що демонструє єдність краси і добра.

Війна в Україні позбавила наше молоде покоління можливості повноцінно отримувати знання, займатися спортом, здійснювати особистісну реалізацію. У складних умовах воєнної агресії освітні заклади турбуються не тільки про здобуття вихованцями академічних знань, але у першу чергу дбають про збереження їх життя і здоров'я. Тому освітній простір перетворюється у безпечний та здоров'язбережувальний, де дитина може не тільки навчатися, але й розвиватися, реалізувати особистісну життєву компетентність у різних видах діяльності, тобто розвивати “техне”.

За визначенням Г. Сазоненко, «освітній простір – це простір спільного буття, перетворений усіма суб'єктами виховання у фактор інтегративного впливу на процес розвитку і самореалізації особистості» [4, с.126]. У сучасних умовах освітянська спільнота трансформує заклад освіти у безпечне для вихованців середовище, де забезпечується не тільки можливість навчатися, але й формуються громадянська та патріотична свідомість, ціннісне ставлення до власного здоров'я, повага до інших. Педагоги покликані керуватися людиноцентристськими ідеалами, джерелом яких має бути висока духовність. Організація діяльності закладу на основі гуманно-особистісного підходу сприяє створенню особливого освітнього простору, у якому вихованець удосконалює та змінює своє життя, а не пристосовується до складних умов, які панують у цей важкий час. Велика відповідальність у створенні безпечного простору покладається на педагогічний персонал закладу освіти, який забезпечує не тільки фізичну невразливість учнів, а

й формує особливу атмосферу емоційної захищеності, створює середовище партнерства, взаємодії, допомоги, «за яких:

- усіх учасників освітнього процесу поважають та захищають;
- налагоджена система взаємопідтримки, стосунки будуються на основі турботи, чуйності, рівності;
- відсутня дискримінація за статтю, віком, національністю, віросповіданням, соціальним становищем тощо;
- унеможливлені будь-які прояви насильства через забезпечення ресурсів для його запобігання;
- дотримані правила і норми соціальної, психологічної, інформаційної та фізичної безпеки» [3, с.13].

Організація безпечного простору має на меті:

- створення умов для успішного оволодіння академічними знаннями та формування компетентностей;
- формування простору для спільної комунікації різновікових груп дітей, визначення ціннісних пріоритетів та встановлення правил життєдіяльності;
- культивування загальнолюдських цінностей;
- створення центру медіації;
- виховання соціально активного ставлення до життя, освоєння безпечових та здоров'язбережувальних знань;
- сприяння зрілому інтелектуальному та духовному ставленню до життя;
- сприяння становленню самостійної особистості, яка володіє критичним мисленням, відповідально ставиться до прийнятих рішень.

Безпечний простір закладу розширює свої функції, пов'язуючи пізнавальну, розвивальну, виховну, культурологічну, профорієнтаційну діяльність зі здоров'язбережувальною. Зауважимо, що теоретико-методологічна база освітньої системи закладу повинна сприяти створенню умов, за яких учні розвиваються, справляються з життєвими труднощами, реалізуючи власний потенціал, набувають якостей, що дозволять у майбутньому плідно працювати задля розвитку суспільства.

Висновки. Для кожного учня відкриваються широкі горизонти щодо вибору власного шляху розвитку, власної ролі в системі відносин: лідер, виконавець, спостерігач. Виховання свідомих громадян України, патріотів з активною позицією повинно відбуватися через формування демократичних цінностей, проголошених ще у стародавніх Афінах. Тому пайдеія як система філософсько-освітніх поглядів єднає наші світи та культури.

І натеper в сучасній Україні ідеї служіння високим ідеалам Добра, Справедливості, Гідності перегукуються з ідеями стародавніх еллінів. Тісний зв'язок особистості з докiллям, суспільством, культурою, утворюють унікальний освітній простір, у якому гартується молоде покоління нашої держави. Вічні цінності: Людина, Батьківщина, Свобода, - які залишили нам у спадок жителі Еллади, є значущими для кожного українця.

Список використаних джерел

1. Андрющенко Т. К. Теоретико-методичні засади формування здоров'язбережувальної компетентності в дітей дошкільного віку: дис...д-ра пед. наук: 13.00.08. Умань, 2015. С. 263–272.
2. Власенко Л. Організація здоров'язбережувального навчального процесу на уроках і в позаурочний час у початковій школі. Основи здоров'я. 2012. № 4. С. 21–24.
3. «Коли світ на межі змін: стратегії адаптації. Психологічна підтримка вчителів та дітей у часи війни». URL: <http://surl.li/eszlb> (дата звернення: 10.02.2023).
4. Сазоненко Г. С. Освіта майбутнього: наук.- метод. посіб. К.: Основа, 2008. 363 с.

5. Федорещ В. М., Клочко О. В. Антропологічний вимір удосконалення здоров'язбережувальної компетентності соціального працівника в умовах післядипломної освіти. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/10_39_2020/pedagog/1Bulletin_10_39_Pedagogika_Vasy1%20Fedorets.pdf (дата звернення: 30.03.2023)
6. Шейко В. М. Пайдея як процес формування культурності. URL: <https://subj.ukr-lit.com/kulturologiya-shejko-v-m-3-1-ellinstvo-i-varvarstvo/> (дата звернення: 30.03.2023).
7. Яценко О. Античний принцип пайдеї перед виликами сучасної соціокультури. *Освітній дискурс: зб. наук. праць. Сер. Філософські науки*. 2017. Том 2 (№2): випуск 2. С. 79-89.

УДК 796.012.3-057.874

АНАЛІЗ РІВНЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ 3-4 КЛАСІВ

Юнаш Вікторія Володимирівна – доктор філософії, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Лесяк Людмила Михайлівна – викладач-методист, голова циклової комісії викладачів фізичного виховання та спортивних дисциплін, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація. У тезах аналізуються показники рухової активності учнів 3-4 класів. Досліджено показники рухової активності школярів протягом доби.

Ключові слова: учні, активність, рухова активність, розвиток, школа, фізична культура

Abstract. Theses analyze indicators of motor activity of students of 3-4 grades. The indicators of motor activity of schoolchildren during the day were studied.

Keywords: students, activity, motor activity, development, school, physical culture

Руховий режим дня та рухова активність дітей – обов'язкова умова повноцінного росту та розвитку підростаючого покоління. Сучасна обстановка в країні, обмежена можливість відвідувати школу та секції з видів спорту, страх батьків за життя та безпеку своїх дітей провокують розвиток гіподинамії. Гіподинамія викликає розвиток серцево-судинних захворювань, проблеми із нервовою системою, опорно-руховим апаратом, та викликає багато супутніх захворювань неприйнятних для юного віку.

В ході дослідження нами було здійснено оцінку рівня рухової активності учнів 3-4 класів за допомогою анкетування.

Зазначимо, що школярі навчаються офлайн кожного дня, оскільки школа обладнана укриттям. Кожному учневі експериментальної групи було запропоновано оцінити власну рухову активність за адаптованою для дітей шкільного віку схемою. Результати анкетування наведені у таблиці 1.

Аналізуючи результати оцінки рухової активності учнів 3-4 класів, можна визначити, що на запитання «Я роблю ранкову гімнастику» лише 15,2 % опитуваних учнів відповіли – «так», натомість 30,7 % дітей не роблять ранкову гімнастику.